

Kappingareftirlitið

Avgerð viðv. loðsflutningi og sleipivirksemi í Fuglafirði

Kappingarráðið

11. oktober 2018

Innihaldsyvirlit

1. Samandráttur.....	2
1.1. Avgerð.....	2
2.1. Inngangur	3
2.2. Lóggávan.....	5
2.2.1. Loðslógin	5
2.2.2. Útinnan av veitingarskylduni.....	7
2.2.3. Fyrispurningur til UVMR	7
2.2.4. Ávegis niðurstøða um lóggávuna	9
2.3. Partarnir	10
2.3.1. Fuglafjarðar havn.....	10
2.3.2. P/f Faroe Agency.....	10
2.4. Marknaðarlýsing.....	10
2.5. Atburður	11
2.5.1. Samtyktin hjá vinnunevndini.....	11
2.5.2. Krav um vátan	12
2.6. Hoyringssvar	12
3. Meting.....	13
3.1. Viðkomandi marknaður	13
3.1.1. Viðkomandi vørumarknaður.....	13
3.1.2. Viðkomandi landafrøðiligur marknaður.....	14
3.1.3. Ávegis niðurstøða um viðkomandi marknaðir	16
3.2. §11 í kappingarlógini.....	16
3.2.1. Ráðandi støða.....	17
3.2.2. Misnýtsla av ráðandi marknaðarstøðu.....	18
3.2.3. Ávegis niðurstøða um misnýtslu av ráðandi marknaðarstøðu	21
3.3. Samlað niðurstøða.....	21
4. Boð.....	22

1. Samandráttur

1. Tann 9. desember 2016 fekk Kappingareftirlitið kunning um viðurskipti í sambandi við loðsflutning og sleipitænastur í Fuglafirði, ið móguliga vóru í stríð við kappingarlógina. Vinnunevndin í Fuglafjarðar kommunu hevði hin 14. apríl 2014 samtykt, at staðbundin fyritøka skuldi verða fyrsta val í sambandi við loðsflutning.
2. Kappingareftirlitið avgjórði tann 10. mars 2017 at taka málið upp til viðgerð. Tann 19. apríl 2017 varð tilmæli um avgerð sent til hoyringar hjá Fuglafjarðar kommunu. Tann 10. mai 2017 kom hoyringssvar frá Fuglafjarðar kommunu við boðum um, at samtyktin var strikað, og at havnarmeistarin var álagdur einans at umbiðja neyðugar tænar. Kappingareftirlitið metti, at hesi stig gingu teimum ivamálum sum vóru á mæti, og avgjórði tann 12. juni 2017 at niðurleggja málið, sbrt. §20 í kappingarlógini.
3. Tann 26. februar 2018 fekk Kappingareftirlitið avrit av skrivi, sum Fuglafjarðar kommuna hevði sent P/f Faroe Agency. Í skrivinum verður havnarmeistarin frítt stillaður, tá tað kemur til at umbiðja tænar. Grundarlagið fyri at niðurleggja málið var nú burtur, og hevur Kappingareftirlitið tí avgjørt at taka málið upp til nýggja viðgerð, sbrt. §20 í kappingarlógini.
4. Eftir at hava gjøgnumgingið hvat er farið fram í tíðarskeiðinum frá 2014 til 2018, er Kappingareftirlitið komið til ta niðurstøðu, at Fuglafjarðar kommuna hevur framt brot á §11, stk. 1 í kappingarlógini.
5. Í fyrsta lagi, hevur Fuglafjarðar kommuna framt mismun millum loðsbátatænastuveitarar við at forða P/f Faroe Agency í at veita loðsbátatænastur í Fuglafirði, til fyrimuns fyri staðbundna fyritøku.
6. Í øðrum lagi, hevur Fuglafjarðar kommuna framt mismun millum sleipitænastuveitarar við at forða P/f Faroe Agency í at veita sleipitænastur í Fuglafirði, til fyrimuns fyri staðbundna fyritøku.
7. Í triðja lagi hevur Fuglafjarðar kommuna sett umsitingarligar forðingar fyri P/f Faroe Agency við at krevja, at vátan frá reiðarínum skal fyriligggja, í hvørjum einstøkum føri, tá bátarnir hjá felagnum skulu brúkast til sleip.

1.1. Avgerð

8. Kappingarráðið hevur tikið avgerð um, at Fuglafjarðar kommuna hevur framt brot á §11, stk. 1 í kappingarlógini:
 - við at forða P/f Faroe Agency at útinna loðsflutning, sum nærri lýst í parti 3.2.2.
 - við at forða P/f Faroe Agency at útinna sleipitænastur, sum nærri lýst í parti 3.2.2.
 - við at seta umsitingarliga forðing fyri P/f Faroe Agency, sum nærri lýst í parti 3.2.2.
9. Kappingarráðið hevur tikið avgerð um at geva Fuglafjarðar kommunu fylgjandi boð, sbrt. §11, stk. 4 í kappingarlógini:
 - at steðga við at forða P/f Faroe Agency at útinna loðsflutning, tá skip, sum P/f Faroe Agency umboðar, koma og fara av Fuglafirði.
 - at steðga við at forða P/f Faroe Agency at útinna sleipitænastur, tá skip, sum P/f Faroe Agency umboðar, koma og fara av Fuglafirði.
 - at steðga við at seta krav um at reiðarí, sum P/f Faroe Agency umboðar, skulu vátta um bátarnir hjá P/f Faroe Agency skulu brúkast í sambandi við loðsflutning og sleipitænastur.

2. Málslýsing

2.1. Inngangur

10. P/f Faroe Agency umboðar fleiri stórri russisk reiðarí, sum hava virkseml í føroyskum sjóøki. Í nógv ár umskipaðu russisku fiskiskipini sínar lastir til farmaskip, meðan hesi lógu fyr akker í Nólsoyafirði.
11. Føroyska Fiskiveiðueftirlitið hevði leingi ynskt, at russisku umskipingarnar skuldu fara fram við bryggju, soleiðis at betri eftirlit var við virkseminum hjá russiskum skipum í Føroyum. Føroyskir og russiskir myndugleikar gjørdur sáttmála um hesi viðurskifti, og kom sáttmálin í gildi tann 1. februar 2010.¹
12. Sáttmálin hevði við sær, at nógv russisk fiski- og farmaskip komu til bryggju at umskipa. Fyrstu tíðina var nógv virkseml í Kollafirði og á Sundi, men eisini í Klaksvík og í Fuglafirði vaks virkseml. Í Fuglafirði var oljuterminalur komin, sum kundi lata skipum tungolju, og fekk Fuglafjarðar havn tí eina serstöðu hesum viðvíkjandi.
13. Støðan viðvíkjandi sleipibátum í Føroyum var ikki nøktandi um hetta mundi. Í Tórshavn var MS Pressarin hjá P/f Mest. Hesin kundi brúkast bæði sum loðs- og sleipibátur, og hann riggaði væl til uppgávarnar á Sundi og Kollafirði. Í Klaksvík varð bjargingarbáturinn MS Ziska brúktur sum loðs- og sleipibátur. Í Fuglafirði varð loðs- og sleipibáturinn MS Pilot brúktur.
14. Í 2013 fóru umboð fyr P/f Faroe Agency til Russlands at vitja nøkur av teimum reiðaríum, sum felagið umboðaði. Russisku reiðaríini greiddu føroyska umboðnum frá, at teir ikki vóru nøgdir við trygdina bæði í Klaksvík og í Fuglafirði, tí loðs- og sleipibátarnir har vóru ikki egnaðir til stóru russisku skipini².
15. Í hesum sambandi valdi P/f Faroe Agency at byggja ein nýggjan loðs- og sleipibát í Istanbul. MS Maria kom til landið í februar 2014, og fór beint í vinnu.
16. Tann 9. desember 2016 fekk Kappingareftirlitið kunning um viðurskifti í sambandi við loðsflutning og sleipitænastur í Fuglafirði, ið móguliga vóru í stríð við kappingarlógina. Vinnunevndin í Fuglafjarðar kommunu hevði hin 14. apríl 2014 samtykt, at ávís vinnufyrirteka í Fuglafirði skuldi verða fyrsta val hjá Fuglafjarðar havn í sambandi við loðsbátatænastuvirkseml.
17. Í avgerðini hjá vinnunevndini stóð at lesa:

“Vinnunevndin fegnast um økta sleipi- og trýsti orku, ið er tøk, nú MS Maria er lögð afturat flotanum. Hinvegin er Vinnunevndin samd um, at tað er skilagott at varðveita tær tænar vit hava á fjørðinum. Vinnunevndin vil tí biðja Havnameistarann um at skipa so fyr, at MS Pilot verður fyrsta val til loðs og oljusperrutænar”.³
18. Báturinn MS Maria er ogn hjá P/f Faroe Agency, ið hevur heimstað í Tórshavn. MS Pilot er ogn hjá Sp/f Pilot, ið hevur heimstað í Fuglafirði.
19. Tann 30. apríl 2014 fór P/f Faroe Agency á fund við Fuglafjarðar kommunu fyr at vísa á sína ónøgð við samtyktina. Í telduposti tann 5. november 2014, vísir P/f Faroe Agency aftur á sína

¹ Fiskiveiðuavtala millum Føroyar og Russland fyr 2010, pkt. 8.

² Sambært frágreiðing frá P/f Faroe Agency

³ Fuglafjarðar Kommuna, fundarfrásogn frá fundi í vinnunevndini tann 14. apríl 2014

ónøgd, við at staðbundna felagið verður brúkt til loðsflutning til skip, sum felagið umboðaði, samstundis sum MS Maria bleiv brúkt til sleip.

20. Tann 12. november 2014 fekk P/f Faroe Agency boð frá Fuglafjarðar kommunu um, at samtyktin hjá vinnunevndini varð lögð fyri býráðið á komandi fundi, og at støða tá varð tikin til, um samtyktin skuldi staðfestast ella vrakast.
21. Tann 1. desember 2014 boðaði Fuglafjarðar kommuna frá, at vinnunevndin ikki hevði heimild at taka slíka avgerð, og at vinnunevndin tí hevði lagt áðurnevndu samtykt fram sum eitt tilmæli fyri býráðið. Býráðið samtykti tilmælið.
22. Tann 15. desember 2014 boðar advokaturin hjá P/f Faroe Agency frá, at varð samtykta mannagongdin ikki strikað beinanvegin, so bleiv klaga til Kommunala eftirlitið.
23. Tann 20. januar 2015 boðar advokaturin hjá Fuglafjarðar kommunu frá, at samtyktin hjá býráðnum ikki varð strikað. Advokaturin hjá Fuglafjarðar kommunu metti, at Fuglafjarðar kommuna, sambært loðslógini, hevði frítt at velja, hvønn flutningsveitara kommunan ynskti at brúka.
24. 17. apríl 2016 sendi P/f Faroe Agency ein teldupost til Fuglafjarðar havn har víst varð á, at hóast fleiri áheitanir um at brúka bátarnar hjá P/f Faroe Agency til at flyta loðs út á skip, sum P/f Faroe Agency umboðar, so varð hetta sum meginregla ikki eftirlíkað. P/f Faroe Agency bað Fuglafjarðar havn váttá, at havnin framyvir fór at brúka bátarnar hjá P/f Faroe Agency.
25. Tann 18 apríl 2016 kom svar frá Fuglafjarðar havn har sagt varð, at havnin hevur eina býráðssamtykt at frihalda seg til, og at havnin roynir at gera tað so bíligt fyri reiðaríini sum gjørligt. Í hesum sambandi varð kunnað um, at mann framyvir fór at krevja, at reiðaríini, ið P/f Faroe Agency umboðaði, í hvørjum einstökum føri skulu váttá, at bátarnir hjá P/f Faroe Agency skulu brúkast.
26. Tann 14. oktober 2016 sendi advokaturin hjá P/f Faroe Agency eitt skriv til advokatin hjá Fuglafjarðar kommunu har boðað varð frá, at um ikki Fuglafjarðar havn steðgaði við at lata aðrar útinna loðsbátatænastur og sleipivirksemi fyri skip hjá P/f Faroe Agency, og ikki steðgaði við at seta krav um áðurnevndu váttan frá reiðaríum, sum P/f Faroe Agency umboðaði, so varð fráboðan send Kommunala eftirlitinum og øðrum viðkomandi myndugleikum.
27. Tann 9. desember 2016 varð fráboðan send Kommunala eftirlitinum og Kappingareftirlitinum um atferðina hjá Fuglafjarðar kommunu.
28. Tann 10. mars 2017 valdi Kappingareftirlitið at taka málið upp til viðgerð sum møguligt brot á kappingarlógini.
29. Tann 30 mars 2017 varð skrivligur fyrispurningur sendur Uttanríkis- og vinnumálaráðnum, sum varðar av loðslógini. Spurt varð um ásetingar eru í loðslógini, sum seta kappingarlógina til vikis.
30. Tann 6. apríl 2017 kom svar frá Uttanríkis- og vinnumálaráðnum um, at ongar ásetingar eru í loðslógini, sum seta kappingarlógina til vikis.
31. Tann 19. apríl 2017 sendi Kappingareftirlitið eitt avgerðarskriv í hoyring hjá Fuglafjarðar kommunu.
32. Tann 10. mai 2017 kom hoyringssvar frá Fuglafjarðar kommunu har boðað varð frá, at avgerð var tikin um at strika áðurnevndu samtykt, og at havnarmeistarin framyvir einans skuldi umbiðja neyðugar tænarur.

33. Tann 31. mai 2017 sendi Kappingareftirlitið skriv til Fuglafjarðar kommunu, har sagt varð, at Kappingareftirlitið skilti hoyringsskrivið soleiðis, at kommunan var samd um, at skip, sum komu undir §4 í loðslógini, ikki skuldu verða forðað í at velja tann loðsbát tey ynsktu. Kappingareftirlitið bað síðani um skjalprógv fyri, at kappingaravlagingin var steðgað, og boðaði samstundis frá um ætlanina at niðurleggja málið, tá neyðug skjalprógv vóru fingin til vega.
34. Tann 6. juni 2017 fekk Kappingareftirlitið eintak av telduposti, sum varð sendur til havnarmeistarán, har sagt varð, at samtyktin var ógildað, og tað nú var upp til havnarmeistarán at umbiðja tær veitingar, sum vóru neyðugar.
35. Tann 12. juni 2017 sendi Kappingareftirlitið skriv til Fuglafjarðar kommunu um, at Kappingareftirlitið nú hevði móttikið nøktandi skjalprógv, og at málið nú varð niðurlagt, sbrt. §20 í kappingarlógini.
36. Her skal viðmerkjast, at tá ið havnarmeistarín var avmarkaður til einans at umbiðja neyðugar tænastr, so var hann avmarkaður frá at umbiðja loðsbát ella sleipibát, tá ið umboðsfólk ella reiðari longu hava gjørt avtalu við annan veitara.
37. Tann 26. februar 2018 fekk Kappingareftirlitið skriv frá advokatinum hjá P/f Faroe Agency, sum hesin hevði fingið frá advokatinum hjá Fuglafjarðar kommunu. Av hesum skrivi framgongur, at kommunan nú tulkar leiklutin hjá havnarmeistaránum øðrvísi enn í hoyringsskrivinum. Nú var tað havnarmeistarín, sum í øllum førum kann avgera, hvør veitari skal brúkast.
38. Kappingareftirlitið hevur fingið skjalprógv fyri tíðarskeiðið frá 26. februar 2018 til 18. apríl 2018, sum vísa, at kappingaravlagandi atburðurin, ið byrjaði í apríl 2014, heldur áfram.
39. Kappingareftirlitið kann tí staðfesta, at Fuglafjarðar kommuna er lopin frá givnum lyftum.
40. Kappingareftirlitið hevur tí avgjørt at taka málið upp aftur til viðgerð.
41. Málið snýr seg um, at ein kommuna brúkar sína støðu sum loðsstøð at forða P/f Faroe Agency í at veita loðsflutning og sleipitænastr í Fuglafirði til fyrimuns fyri staðbundnari fyrítøku.
42. Í hesum sambandi hevur Kappingareftirlitið tann 30. august 2018 sent Uttanríkis- og vinnuáráðnum, sum varðar av loðslógini, fyrispurning sambært §2, stk. 4 í kappingarlógini.
43. Fyrispurningurin snýr seg um, hvørt tann kappingaravmarking, sum Fuglafjarðar kommuna fremur er ein beinleiðis ella neyðug fylgja av tí skyldu, sum er áløgd kommununi, sbrt. §4, stk. 1 í loðslógini.
44. Tann 30. september 2018 kom svar frá Uttanríkis- og vinnuáráðnum, har boðað varð frá, at tann kappingaravmarking, sum Fuglafjarðar kommuna fremur ikki er ein beinleiðis ella neyðug fylgja av tí skyldu, ið er áløgd kommununi, sbrt. §4, stk. 1 í loðslógini.

2.2. Lóggávan

2.2.1. Loðslógin

45. Hóast donsk loðslóg⁴ varð sett í gildi í Føroyum longu í 1916, so hevur ongin loðsskipan virkað í Føroyum eftir hesi lóg, tí lógin varð ikki mett hóskandi til føroysk viðurskifti. Ístaðin virkaði ein

⁴ Lov nr. 131 af 17. april 1916 om lodsvæsenet, som senest ændret ved lov nr. 155 af 14. april 1920

skipan, sum ikki bygdi á nakað lógargrundarlag, har skip, sum ynsktu loðs, antin settu seg í samband við føroyskan umboðsmann ella havnina sjálva. Umboðsmaðurin ella havnin syrgdi so fyri, at skipini fingtu neyðugu hjálpina frá staðkendum skipsførara⁵.

46. Veikleikin við hesi skipan var, at tað var heldur tilvildarligt, hvørji skip bóðu um vegleiðing frá staðkendum persóni, og varð skipanin tí ikki mett at vera nóg trygg.
47. Í 2011 varð loðslógarøkið yvirtikið sum føroyskt málsøki, og tann 9. januar 2012 varð uppskot til løgtingslóg um havnaløðsing lögð fyri Løgtingið. Endamálið við lógini var við støði í verandi skipan at tryggja, at skip, sum skuldu hava loðs, og skip, sum ynsktu at fáa loðs, fingtu loðs. Hetta varð gjørt við at áleggja kommunum eina loðsskyldu.
48. Í §2, stk. 1, pkt. b, verður loðsing allýst sum:

“Loðsing”: at ein persónur, ið hevur gildugt loðsprógv eftir hesi løgtingslóg, antin staddur á brúnni umborð á skipinum ella frá loðsbáti vegleiðir vakthavandi navigatør á skipinum um sigling, navigasjón, og mannereran.
49. T.v.s. at loðsing er, at ein staðkendur skipsførari við loðsprógvi vegleiðir vakthavandi navigatør á skipinum, hvussu hesin skal bera seg at.
50. Í §2, stk. 1, pkt. a, verður loðsskyldan allýst sum:

“Loðsskylda”: At tey í §7 nevndu skip, hvørs vakthavandi navigatørur ikki hevur loðsfrítøkuskjal, ikki kunnu sigla í ella út úr føroyskari havn uttan at nýta loðs.
51. Í §4, stk. 1 verður henda skylda víðkað nakað:

Kommunur hava skyldu til at tryggja, at skip, sum eru loðsskyldug eftir hesi løgtingslóg, sbr. §7, stk. 1, og skip, sum biðja um loðs, verða loðsað, tá ið tey skulu í ella úr einari havn í viðkomandi kommunu.
52. Veitingarskyldan hjá kommunum er sostatt, at øll skip, sum sambært lógini skulu hava loðs, og tey skip, sum biðja um loðs, fáa loðs. Kommunan er hinvegin ikki áløgd at eiga hvørki loðs- ella sleipibát.
53. Umboðsfólk ella reiðarí skulu gjalda fyri loðstænastuna. Gjaldið er ásett í kunngerð nr. 153 frá 21. desember 2012. Í §13 er ásett eitt gjald fyri loðsing, sum er grundað á støddina á skipinum og tíðarnýtsluna. Gjaldið fyri loðsingina skal gjaldast til loðsstøðina, sbrt. §13, stk. 3 í loðslógini.
54. Sambært §13, stk. 3 er gjald fyri loðsflutning ikki íroknað gjaldið fyri loðsingina. Hetta gjald skal umboðsmaður hjá skipinum ella reiðarí rinda beinleiðis til eigaran av loðsbátinum. Talan er sostatt um tvær ymiskar tænastur.
55. Gjaldskyldan fyri loðsing v.m. liggur á umboðsmanninum hjá loðsskylduga skipinum og annars hjá reiðarinum, sbrt. §18 í somu kunngerð.
56. Sambært §4, stk. 2 í loðslógini, kunnu kommunur gera avtalur við privatar um at útinna loðsing. Í viðmerkingunum til greinina verður sagt, at ábyrgdin fyri at veitingarskyldan verður hildin liggur hjá kommununi. Kommunur kunnu tó samstarva um loðsingina, harumframt kunnu kommunur gera avtalur við privatan persón ella felag um útinnan av loðsing.

⁵ Kap. 1 í løgtingsmáli nr. 115/2011 Uppskot til løgtingslóg um havnaløðsing(loðslógin)

57. Ósemjan millum Fuglafjarðar kommunu og P/f Faroe Agency snýr seg um, hvør skal veita loðsbátatænastu, tá staðkendur skipsførari við loðsprógvi skal vegleiða vakthavandi navigatør á skipi, sum P/f Faroe Agency umboðar.
58. P/f Faroe Agency vil hava møguleika at velja, hvør skal flyta loðsin fyri tey reiðarí, sum felagið umboðar - harundir sjálvst at kunna veita tænastuna.
59. Fuglafjarðar kommuna metir, at veitingarskyldan í loðslógini heimilar kommununi at avgera, hvør skal flyta loðsin út á skipið.
60. Kappingareftirlitið metir, at talan er um eina tænastu, sum eigur at fara fram undir vanligum marknaðartreytum. Tí meðan lóggávan ásetur eitt gjald fyri loðsing, so verður gjaldið fyri loðsflutning avtalað millum seljara og keypara. Søla og keyp kann bara fara fram eftir marknaðartreytum, um seljari og keypari hava møguleika at tingast um eitt nú prís og innihald av tænastuni.

2.2.2. Útinnan av veitingarskylduni

61. Kappingareftirlitið hevur spurt seg fyri hjá Tórshavnar, Klaksvíkar og Runavíkar havn um, hvussu hesar útinna veitingarskylduna⁶. Ítøkilig varð spurt um:
 - Hvussu havnin útinnir veitingarskylduna, tá umboðsmaður biður um loðs, sleip og loðsflutning.
 - Hvussu havnin útinnir veitingarskylduna, tá umboðsmaður biður um loðs og loðsflutning, men sjálvur tekur sær av restini.
 - Hvussu havnin útinnir veitingarskylduna, tá umboðsmaður biður um loðs, men sjálvur tekur sær av restini.
62. Allar loðsstøðir svaraðu, at ynskini hjá umboðsmanninum verða fylgd í øllum førum, hetta sjálvst sagt treytað av, at øll krøv eru uppfyllt, og at báturin er egnaður til endamálið.
63. Loðsstøðirnar í Klaksvík, Runavík og Tórshavn eru í nøkulunda somu støðu sum loðsstøðin í Fuglafirði. Talan er um havnir har nógv skip vitja. Í Klaksvík og Tórshavn eru staðbundin feløg, sum kunnu veita sleipi- og loðsbátatænastur.
64. Loðsstøðirnar í Klaksvík, Runavík og Tórshavn røkja tær skyldur, ið loðslógin áleggur teimum uttan at forða umboðsmönnum at veita tær tænastur, sum avtalað er við reiðarí um. Somuleiðis røkja hesar havnir tær skyldur, sum loðslógin áleggur teimum uttan at gera mismun á staðbundnum ella feløgum aðrastaðni í landinum.
65. Tær skyldur, sum loðslógin áleggur kommunum kunnu tí útinnast á ein hátt, ið ikki er í stríð við ásetingar í kappingarlógini.

2.2.3. Fyrispurningur til UVMR

66. Kappingarlógin fevnir um øll sløg av vinnuvirksemi og almennum stuðli til vinnuvirksemi, sbrt. §2, stk. 1 í kappingarlógini. Reglurnar í 2. og 3. kapitli í kappingarlógini eru tó ikki galdandi, um ein kappingaravmarking er ein beinleiðis ella neyðug fylgja av almennari regluring, sbrt. §2, stk. 2 í somu lóg.

⁶ Skjal 18/00246-32, 18/00246-33, 18/00246-34, 18/00246-35, og 18/00246-36

67. Kappingarráðið kann, sbrt. §2, stk. 4 í kappingarlógini, biðja viðkomandi landsstýrismann taka støðu til, hvørt ein kappingaravmarking er ein beinleiðis ella neyðug fylgja av almennari regulering.
68. Tann 30. august 2018 sendi Kappingareftirlitið ein fyrispurning til Uttanríkis- og vinnumálaráðið, vísandi til §2, stk. 4 í kappingarlógini. Spurt varð um tann kappingaravmarking, sum Fuglafjarðar kommuna fremur ímóti P/f Faroe Agency, er ein beinleiðis ella neyðug fylgja av tí veitingarskyldu, sum loðslógin áleggur kommununi.
69. Tann 28. september 2018 fekk Kappingareftirlitið svar frá Uttanríkis- og vinnumálaráðnum. Av skrivinum framgongur at:⁷
70. Um ein almenn regulering skal seta reglurnar í 2. og 3. kapitli í kappingarlógini til viks, skal talan vera um:
- eina **beinleiðis fylgju** av eini almennari regulering, tvs. at hetta skal framganga greitt og eyðsýnligt av lóggávuni ella, sum tað minsta, vera greitt, at lóggevri hefur fyrihildið seg til spurningin, at talan er um eina kappingaravmarking ella
 - eina **neyðuga fylgju** av eini almennari regulering, har fyritøkan ikki kann yvirhalda lóggávuna uttan at fremja kappingaravmarkingina. Um fyritøkan hefur fleiri valmøguleikar og velur tann, sum er kappingaravmarkandi, kann hon ikki brúka §2, stk. 2 sum verju.
71. Uttanríkis- og vinnumálaráðið heldur, at ætlanin hefur verið, at veitingarskyldan sambært §4, stk. 1 í loðslógini, bæði fevnir um loðs og loðsbát. Sum stuðul fyri hesi tulkning vísir ráðið til kapitl 2 í lógaruppskoti um havnaløðsing, ið snýr seg um fígjarligar avleiðingar av uppskotinum. Har stendur millum annað:
- “Kommunurnar/havnirnar mugu tískil hava avtalu við góðkendar loðsar um at útinna hesa uppgávu og harumframt at tryggja, at bátur er tøkur til uppgávuna, sum lýkur krøvini frá Sjóvinnustýrinum til loðsbátar.”
72. Uttanríkis- og vinnumálaráðið metir, at veitingarskyldan hjá kommunum bæði fevnir um loðs og loðsbát. Kommunur eru sostatt álagdar at hava eina loðstilbúgving tilreiðar, meðan skyldan viðvíkjandi loðsbátinum er avmarkað til at tryggja, at loðsbátur er tøkur í samband við hvørja loðsing.
73. Uttanríkis- og vinnumálaráðið kemur eisini til ta niðurstøðu, at:
- “Av tí, at lóggávan um havnaløðsing er skipað á henda hátt, ber ikki til at staðfesta, at ein kappingaravmarking gongur greitt og eyðsýnligt fram av lóggávuni, ella at tað er greitt, at lóggevri hefur fyrihildið seg til spurningin.”
74. At enda staðfestur Uttanríkis- og vinnumálaráðið eisini, at tær forðingar, sum eru settar av Fuglafjarðar kommunu ímóti P/f Faroe Agency, ikki eru ein beinleiðis fylgja av teimum skyldum, sum loðslógin áleggur kommununi í sambandi við loðsing.
- “Tað gongur ikki greitt fram av loðslógini, at tílíkar forðingar eru ein beinleiðis fylgja av løtingslóg um havnaløðsing.”

⁷ Skjal 18/00246-45

75. Uttanríkis- og vinnumálaráðið staðfestir sostatt, at tann kappingaravmarking, sum Fuglafjarðar kommuna fremur, ikki er ein beinleiðis fylgja av teirri veitingarskyldu, sum er álagd kommununi.
76. Um hvørt kappingaravmarkingin er ein neyðug fylgja av veitingarskylduni, skrivar Uttanríkis- og vinnumálaráðið:

“Lógin útilokar tó ikki, at tað verða settar avmarkingar, um tað í ítökiligum fòrum verður mettt, at tað er ein neyðug fylgja av teimum skyldum, sum eru álagdar kommununi eftir lótingslóg um havnalóðsing.

Tað kann sjálvsagt ikki útilokast, at serlig viðurskifti eru galdandi í Fuglafirði í mun til í øðrum havnum, sum hava við sær, at tað er neyðugt at gera ávís inntriv í fríu kappingina fyri, at skipanin kann virka. Tað treytar, at kommunan hevur tikið nærri avgerð um tað, og grundgivið fyri, at slík avmarking er neyðug. Kommunan hevur tá skyldu til at ansa eftir, at talan er um minst møgulig inntriv í kappingina.

Tað hevur kommunan ikki gjørt, og treytin fyri møguligum avmarkingum er tí ikki lokin.”

77. Sostatt staðfestir Uttanríkis- og vinnumálaráðið, at kappingaravmarkingin, sum Fuglafjarðar kommuna fremur ímóti P/f Faroe Agency, ikki er ein neyðug fylgja av veitingarskylduni.

2.2.4. Ávegis niðurstøða um lóggávuna

78. Kappingareftirlitið hevur fingið staðfest frá Uttanríkis- og vinnumálaráðnum, at loðsstøðir ikki hava einarætt at velja, hvør skal útinna loðsflutningin. Loðsstøðir skulu bert tryggja, at loðsbátur, sum hevur góðkenning frá Sjóvinnustýrinum, er tøkur.
79. Hevur umboðsfelag ella reiðarí ávíst ynski um, hvør skal útinna loðsflutningin, so er loðsstøðin avskorin frá at velja annan veitara, tí tá er longu trygd fyri, at loðsbátur er tøkur. Hetta er treytað av, at loðsbáturin er góðkendur av Sjóvinnustýrinum.
80. Veitingarskyldan áleggur kommunum at gera avtalur við góðkendar loðsar um úttinnan av loðsing. Hinvegin er veitingarskyldan viðvíkjandi loðsflutningi avmarkað at tryggja at loðsbátur er tøkur.
81. Hevur umboðsfelag ella reiðarí ikki gjørt avtalu um loðsflutning, so er tað skyldan hjá kommununi at tryggja, at loðsbátur er tøkur at flyta loðsin.
82. Kappingareftirlitið hevur staðfest, at loðsstøðirnar í Tórshavn, Klaksvík og Runavík útinna veitingarskylduna samsvarandi tí tulking, sum Uttanríkis- og vinnumálaráðið hevur. Nevniliga at loðsstøðin bert velur veitara, um umboðsfelag ella reiðarí ikki hava tikið sær av hesum.
83. Svárið hjá Uttanríkis- og vinnumálaráðnum hevur við sær at tann kappingaravmarking, sum Fuglafjarðar kommuna fremur, ikki er undantikin kapittul 2 og 3 í kappingarlógini. Málið kann tí roynast sum møguligt brot á §11 í kappingarlógini.

2.3. Partarnir

2.3.1. Fuglafjarðar havn

84. Fuglafjarðar havn er millum størstu havnirnar í landinum. Sambært Hagstovuni,⁸ hava árliga millum 800-850 skip lagt at í Fuglafirði seinastu árin. Einans Tórshavnar og Klaksvíkar havn hava meira virkseimi. Verður støði tikið í nøgdini av góðsi, sum er komið ella farið úr føroysku havnunum í sama tíðarskeiði, er Fuglafjarðar havn næststørsta havn í Føroyum. Einans Tórshavnar havn er størri. Niðanfryri er talva, sum lýsir virkseimið í teimum størru havnunum í Føroyum.

Samlað virkseimi - árin 2012-2016	Tórshavn	Klaksvík	Fuglafjørður	Runavík	Tvøroyri	Vági
Komin skip	12.403	8.234	4.085	3.975	1.313	816
Uppskipað góðsmongd í 1.000 t.	1.923	579	1.478	548	456	105
Innskipað góðsmongd í 1.000 t.	1.272	149	761	109	281	52

Kelda: Hagstova Føroya

85. Tá ið hugt verður at, hvussu nógv skip koma til hvørja havn, skal havast í huga, at skipini hjá Strandferðsluni eru íroknað í tøluni hjá Tórshavnar havn. Hesi skip telja sum ein koma hvønn dag. Kollafjarðar havn er eisini tald uppí tøluni hjá Tórshavnar havn. Í Klaksvík eru útróðarbátar ikki taldir við.
86. Sambært yvirlitinum hava 4085 skip vitja Fuglafjørð í hesum tíðarskeiði. Hetta svarar áleið til tað sama, sum kemur á Runavík. Til samanberingar koma tvær ferðir so nógv skip til Klaksvíkar, meðan uppskipaða mongdin av góðsi, t.v.s. tað, sum kemur á land, er minni enn helmingurin av tí, ið verður uppskipað í Fuglafirði. Innskipað mongdin av góðsi er hon, sum fer úr havnini. Her er nøgdnin 5 ferðir so stór sum í Klaksvík. Talan er sostatt um eina havn, har serliga nógv vinnuvirksemi fyriferst.

2.3.2. P/f Faroe Agency

87. P/f Faroe Agency er ein føroysk fyrirtøka, ið veitir tænarur til skip og reidari, sum virka í føroyskum sjóøki. Fyrirtøkan varð stovnað í 2004 og hevur heimstað í Tórshavn.
88. Fyrirtøkan bjóðar tænarur innan: umboðsmannavirksemi, handfaring av manningarviðurskiftum, loðsbátatænarur v.m.
89. Fyrirtøkan eigur tveir bátar, MS Anna og MS Maria. Hesir vórðu smíðaðir í 2013 og 2015. Loðsbátarnir eru góðkendir sum bæði loðs- og sleipibátar og eru virknir kring landið. Bátarnir hava fyrst og fremst til uppgávu at veita tænarur til reidari, sum P/f Faroe Agency umboðar í Føroyum.

2.4. Marknaðarlýsing

90. Havnir eru markamót millum vøruflutning á landi og vøruflutning um hav. Havnir hava tí ein týðandi búskaparlígan leiklut í samfelagnum. Í 2015 og 2016 fór áleið 90% av føroyska útflutninginum umvegis havnir, meðan 10% fór umvegis flogvøllin í Vágum.⁹
91. Tá skip koma, liggja ella fara frá bryggju kann tørvur verða á fleiri ymiskum tænarum. Tað kann vera kommunan, sum veitur nakrar atknýttar tænarur, t.d. vatn ella innsavnan av ruski. Somuleiðis kunnu tað vera aðrar veitingar sum tørvur er á, t.d. proviantering og bunkring.
92. Havnir kunnu vera í kapping við aðrar havnir ella hava monopol innan eitt ávíst landafrøðiligt økið. Ein monopolstøða kann t.d. taka seg upp um ein havn hevur eina góða landafrøðiliga staðseting í

⁸ Hagstova Føroya, talva SS01030 Virkseimið í størstu havnunum skift á slag (1990-2016)

⁹ Hagstova Føroya, talva SS01030 Virkseimið í størstu havnunum skift á slag (1990-2017)

mun til aðrar granna havnir. Góða staðsetingin kann hava við sær at flutningstíð ella flutningskostnaður millum tvey økir gerst munandi lægri, enn um ein granna havn verður brúkt.

93. Tað kunnu eisini vera tænastrur, sum havnin ella aðrir, sum eru staðsettir í havnini ella nærhendis, kunnu veita, sum havnir í grannaøkjum av eini ella aðrari orsök ikki kunnu veita.
94. Talan kann eisini vera um, at skip koma við farmi til eina fyrirtøku, sum er staðsett við havnarlagið ella nærhendis. Ofta vil tað ikki vera handilsliga ráðiligt at uppskipa vøruna í aðrari havn, t.d. um talan er um leysafarm. Í eini neyðstöðu kann leysafarmur umskipast í bingjur ella líknandi, men hetta er ikki ein loysn, sum er handilsliga ráðilig.
95. Fuglafjarðar havn er í teirri serligu stöðu, at havnin hevur einasta tungoljuterminál í Føroyum. SEV hevur tungoljugoymslur, men skip kunnu ikki bunkra frá teimum. Skip her umleiðir, sum brúka tungolju, fara tí til Fuglafjarðar at bunkra¹⁰.
96. Í øðrum lagi eru virkini Pelagos og Havsbrún staðsett við havnarlagið í Fuglafirði. Tey skip, sum skulu lata uppsjóvarfisk til hesi virkir kunnu bara velja Fuglafjarðar havn, tí flutningur eftir landi, t.d. frá Gøtu ella Leirvík, kann neyvan fara fram á einum handilsligum grundarlagi.
97. Í triðja lagi er frystivirkið Bergfrost staðsett við havnarlagið í Fuglafirði. Tey farmaskip, sum koma eftir liðugvørum, sum liggja á goymslu hjá Bergfrost, kunnu bara velja Fuglafjarðar havn um talan er um leysafarm. T.d. farm, sum verður innskipaður á plattum.
98. Hinvegin kann sigast, at flutningur av ferðafólki er meira opin fyri kapping. Ferðamannaskipini kunnu velja ta havn, har umstøðurnar eru nøktandi.

2.5. Atburður

99. Fuglafjarðar kommuna hevur roynt at tryggja staðbundnari fyrirtøku umsetning við at lata felagnum í hendi at útinna tænastruveitingar, sum P/f Faroe Agency hevur átakið sær at útinna fyri tey reiðarí, sum felagið umboðar í Føroyum.
100. Fuglafjarðar kommuna hevur somuleiðis kravt, at um bátarnir hjá P/f Faroe Agency skulu brúkast í sambandi við loðsing, so skal reiðarið vátta hetta fyri kommununi í hvørjum einstøkum føri.¹¹

2.5.1. Samtyktin hjá vinnunevndini

101. P/f Faroe Agency kunnaði Fuglafjarðar kommunu í 2014 um, at felagið hevði keypt ein bát til sleipi- og loðsbátatænastrur, sum felagið frameftir ynskti at brúka, tá skip sum felagið umboðar komu til ella fóru frá bryggju í Fuglafjørð. Vinnunevndin í Fuglafirði tók avgerð um, at staðbundna felagið heldur skuldi vera fyrsta val, og fekk Fuglafjarðar havn kunning um hetta beinanvegin.
102. P/f Faroe Agency hevur áhaldandi biðið um, at teirra loðsbátar skulu brúkast, tá skip, ið felagið umboðar, koma ella fara úr Fuglafirði. Lógarásettu freistir fyri nær skip skulu fráboða, at tey koma í ella fara úr havn eru ávikavist 18 og 6 tímar. P/f Faroe Agency er staðsett í Tórshavn, og liggja bátarnir í Runavík og Klaksvík, og kunnu teir tí vera uppá pláss innan hesar freistir.
103. P/f Faroe Agency hevur avtala við tey reiðarí sum felagið umboðar, at felagið tekur sær av at veita sleipi- og loðsbátatænastrur fyri ein frammanundan ásettan prís.

¹⁰ Oljuterminálurin í Fuglafirði er ein av tveimum í norðurhøvum sambært tíðindum á heimasíðuni hjá Fuglafjarðar kommunu tann 05.09.2016: <https://fuglafjordur.fo/arktis-foeroyar-og-fuglafjarda-havn/>

¹¹ Skjal 18/00246-1

104. Tá ein og sami bátur hjá P/f Faroe Agency tekur sær av sleipi og flutningi av loðsi, kunnu hesar tænastur fremjast bíligari, enn um tær vóru loystar hvør sær.
105. Tá Fuglafjarðar kommuna forðar P/f Faroe Agency at brúka sínar egnu bátar verður felagið álagt óneyðugan meirkostnað. Talan er um komplimenterar tænastur, sum kunnu útinast av einum báti. Tá staðbundna felagið útinnir loðsflutning, so eru tveir bátar og tvær manningar um eina uppgávu, sum ein bátur lættliga kann loysa.
106. Talan er sostatt um ein meirkostnað, sum verður álagdur P/f Faroe Agency uttan, at felagið hevur umbiðið hesa tænastu, og uttan, at P/f Faroe Agency hevur havt møguleika at tingast um prís og innihald av tænastuni.

2.5.2. Krav um vátan

107. Tann 18. apríl 2016 fekk P/f Faroe Agency boð frá Fuglafjarðar havn um, at um bátarnir hjá P/f Faroe Agency brúkast í sambandi við loðsflutning og sleip, so skuldi vátan fyriligja frá reiðarínum í hvørjum einstøkum føri.
108. P/f Faroe Agency hevur gjørt sáttmálar við fleiri russisk reiðari, tí hesi ynskja eitt umboð í Føroyum, sum kann taka sær av nøkrum praktiskum uppgávum, sum reiðaríini annars skuldu tikið sær av.
109. Hetta at hava umboðsfólk er vanligt innan vinnulív og serliga innan sjóvinnu. Í almennu viðmerkingunum til loðslógina stendur, at umboðsmenn og havnir áður tóku sær av, at skip sum ynsktu loðs fingi loðs. Í §18, stk. 1 í kunngerð nr. 153 frá 21. desember 2012 stendur, at gjaldskyldan fyri loðsing fyrst og fremst liggur hjá umboðsmanninum og annars reiðarínum.
110. Tað er sostatt ongin orsök at halda annað enn, at umboðsmaðurin er tann rætti at venda áheitanir til, tá skip skulu í ella úr havn¹². Tað er tí ongin orsök at krevja eina vátan frá reiðarínum, tá umboðsmaður ber fram ynski um at útinna eina tænastu fyri reiðaríið. Umboðsmaðurin fer ikki at taka sær av nøkrum uppgávum, sum ikki er avtalað um frammanundan.
111. Tá ið Fuglafjarðar havn biður um tílíka vátan, so avmarkar tað møguleikan hjá umboðsmanninum at útinna sítt virksema. Í øðrum lagi vilja tílík krøv vera egnaði til at skapa íva hjá reiðaríunum um, hvørt umboðsmaðurin røkjur teirra áhugamál.

2.6. Hoyringssvar

112. Tilmæli um avgerð varð sent til hoyring hjá Fuglafjarðar kommunu tann 19. juni 2018 við hoyringsfreist til 4. juli 2018. Freistin varð sostatt sett til 2 vikur grundað á, at talan var um mál, har nær um eingir nýggir upplýsingar vóru í mun til tað mál, sum varð niðurlagt tann 12. juni 2017. Fuglafjarðar kommuna bað um longda freist í sambandi við eina innlitsumbøn. Freistin varð flutt til 16. juli 2018. Hoyringssvarið kom tann 16. juli 2018.
113. Eftir at hava sent fyrispurning, sambært §2, stk. 4 í kappingarlógini, og viðgjørt svarið, valdi Kappingareftirlitið at senda tilmæli um avgerð til hoyring hjá Fuglafjarðar kommunu. Tann 10. oktober 2018 kom svar frá Fuglafjarðar kommunu.

¹² sambært §5 í kunngerð nr. 153 frá 21. desember 2012 um loðsing, gjøld o.a. fær havnin longu í samband við umbøn um loðs upplýst hvør er gjaldskyldugur fyri loðsingina. Tvs. at Fuglafjarðar Havn fær upplýst at P/f Faroe Agency er umboð longu í sambandi við umbønina um loðs.

3. Meting

3.1. Viðkomandi marknaður

114. Í §5 í kappingarlógini er ásett, at eftirspurningsvaraseting, útboðsvaraseting og møgulig kapping skal kannast í sambandi við skilmarking av viðkomandi marknaði. Hetta er fyri at staðfesta í hvønn mun fyrirtøkan er undir kappingarligum trýsti. Ásetingin skal skiljast soleiðis, at varasetingin í øllum forum skal kannast, meðan møgulig kapping skal kannast um tað er neyðugt. Somuleiðis skal ásetingin skiljast soleiðis, at varaseting skal kannast undir øllum umstøðum, men at aðrir hættir eisini kunnu brúkast.
115. Í sambandi við skilmarkingina av viðkomandi marknaði, skal bæði viðkomandi vørumarknaður og viðkomandi landafrøðiligi marknaður staðfestast. Hetta merkir, at kanningin skal staðfesta um tað eru aðrar vøur á marknaðinum, sum kunnu koma ístaðin fyri tær vøur, sum partarnir veita. Eisini skal landafrøðiliga støddin á marknaðinum staðfestast. Landafrøðiligi marknaðurin er tað økið, har partarnir umseta ella avtaka vøur og har kappingarligu umstøðurnar eru so líkar, og sum líkjast frá teimum, sum eru galdandi í grannaøkjum.

3.1.1. Viðkomandi vørumarknaður

116. Tey skip, sum P/f Faroe Agency umboðar, fara inn á Fuglafjørð, tí tey antin skulu bunkra tungolju, lata tungolju til oljuterminalin, lata rávøru ella avheinta leysafarm.
117. Kappingareftirlitið hevur staðfest triggjar viðkomandi vørumarknaðir. Fyrsti vørumarknaðurin er marknaðurin fyri atløgupláss v.m. til skip, har staðbundna loðsstøðin hevur veitingarskyldu, sambært §4, stk. 1 í loðslógini. Allar kommunur í Føroyum hava loðsskyldu, men tað er serliga størri havnirnar, ið fáa vitjan av teimum skipum, sum koma undir §4 í loðslógini.
118. Fyri at atløgupláss í øðrum havnum kunnu varasetast í mun til eitt atløgupláss í Fuglafirði er neyðugt, at umstøðurnar eru sambærlegar, bæði hvat viðvíkur longd og dýpi, men eisini grundleggjandi tænastur so sum atgongd til vatn og innheinting av burturkasti. Umstøðurnar á havnarlagnum viðvíkjandi uppskipan og innskipan hava eisini týdning.
119. Kappingareftirlitið metir, at atløgupláss v.m. í Runavíkar-, Tórshavnar-, Klaksvíkar-, Vágs- og Tvøroyrar kommunu kunnu varasetast fyri atløgupláss í Fuglafirði.
120. Kappingareftirlitið metir ikki, at tað eru aðrir veitarar, sum andsvar uppá smáar varandi broytingar í lutfalsligu prísunum, kunnu veita atløgupláss, sum kunnu varasetast fyri atløgupláss í Fuglafirði.
121. Kappingareftirlitið metir, at forðingarnar inn á henda vørumarknað eru høgar. Fyri at byrja virksemi innan veiting av atløgupláss krevst, at viðkomandi persónur, felag ella myndugleiki hevur eina havn. Hetta krevur munandi íløgur og verklagsarbeiði í eitt áramál. Tær kommunur, sum longu hava eina havn, men har umstøðurnar ikki eru at sammeta við tær í Fuglafirði, kunnu møguliga útbyggja sínar havnir, men talan er framvegis um munandi íløgur og verklagsarbeiði.
122. Næsti marknaðurin er marknaðurin fyri loðsflutning, har staðbundna loðsstøðin hevur veitingarskyldu sambært §4, stk. 1 í loðslógini. Loðsflutningur fevnir um at sigla loðsin út á loðspunkti, har skipið, sum skal hava loðs, bíðar. Lóggávan ásetur, at loðsskyldug skip ella skip, sum vilja hava loðs, skulu fráboða loðsstøðini 18 tímar áðrenn tey koma til loðspunktið. Somuleiðis skulu loðsskyldug skip, ið ætla sær úr havn ella frá akkerspláss, boða loðsstøðini frá 6 tímar áðrenn fráferð.

123. Treytin fyri at bátur kann virka sum loðsbátur er, at Sjóvinnustýrið hevur góðkent bátin sum loðsbát. Loðsbáturin skal yvirhalda tey krøv, sum verða sett til útróðrabátar, umframt nøkur eykakrað. T.d. krøv til atkomuviðurskiftini á bátinum og til útsýni.
124. Sostatt er viðkomandi vørumarknaður avmarkaður til teir bátar, sum hava neyðugu góðkenningina at verða loðsbátar. Niðanfyri er yvirlit yvir teir bátar, ið eru góðkendir loðsbátar.

Loðsbátar	Eigari	Byggiár	Motor [kW]
Anna	Faroe Agency P/f	2015	1.102
Maria	Faroe Agency P/f	2013	1.102
Lív	Landsfelagið fyri bjargingarfeløg	2008	810
Pressarin	Mest P/f	1996	528
Tjørnunes	Sp/f Búrhella	1993	1.100
Hvannahólmur	Páll Eli Joensen	1988	225
Ziska	Norðoyar Bjargingarfelag	1984	713
Alpha Pilot	Sp/f Búrhella	1974	352
Merkur	Vágs Skpasmiðja Sp/f	1955	397
Pilot	Pilot Sp/f	1952	736

Kelda: www.teyggjan.fo & Skipaefirlitið

125. Kappingarefirlitið metir, at talan er um eina tænastu, har aðrir tænastuveitarar skjótt kunnu umstilla seg til at veita loðsbátatænastur. Talan er um ein marknað har íløgukravið er avmarkað, og har myndugleikakrøvini ikki eru ein stórvegis forðing fyri atgongdini til marknaðin.
126. Triði marknaðurin er marknaðurin fyri sleipitænastur, har staðbundna loðsstøðin hevur veitingarskyldu, sambært §4, stk. 1 í loðslógini. Sleipitænastur fevna um at hjálpa skipum til og frá atløguplássum.
127. Treytirnar fyri at ein bátur kann verða brúktur sum sleipibátur er, at Sjóvinnustýrið hevur góðkent bátin sum sleipibát. Sleipibáturin skal yvirhalda tey krøv, sum verða sett til útróðrabátar, umframt eykakrað til. m.a. stabilitet. Niðanfyri er yvirlit yvir teir bátar, sum eru góðkendir sum sleipibátar.

Sleipibátar	Eigari	Byggiár	Motor [kW]
Anna	Faroe Agency P/f	2015	1.102
Maria	Faroe Agency P/f	2013	1.102
Samson	P/f Mest	1999	2.028
Pressarin	P/f Mest	1996	528
Merkur	Vágs Skpasmiðja Sp/f	1955	397
Pilot	Pilot Sp/f	1952	736

Kelda: www.teyggjan.fo & Skipaefirlitið

128. Teir bátar, sum hava góðkenning sum loðsbátar, men ikki hava góðkenning sum sleipibátar, kunnu tó sleipa smærri før.
129. Kappingarefirlitið metir, at talan er um eina tænastu, har aðrir tænastuveitarar skjótt kunnu umstilla seg til at veita sleipibátatænastur. Talan er um ein marknað har íløgukravið er avmarkað, og har myndugleikakrøvini ikki stórvegis forðan fyri at byrja virksema á marknaðinum.

3.1.2. Viðkomandi landafrøðiligur marknaður

130. Landafrøðiliga skilmarkingin av tí fyrsta vørumarknaðinum, ið var atløgupláss til skip, har staðbundna loðsstøðin hevði veitingarskyldu, sambært §4, stk. 1 í loðslógini, er Fuglafjørður.

Orsøkin er, at tey skip, sum P/f Faroe Agency umboðar, og sum hava havt ørindi í Fuglafjarðar havn í tíðarskeiðinum frá 2014 til 2018, í flestu førum, ikki hava havt møguleika at fara í aðra havn í Føroyum.

131. Kappingareftirlitið kann nevnliga staðfesta at millum 70 og 95% av hesum skipum hava verið í Fuglafirði, tí tey antin skulu bunkra tungolju, lata rávøru til Pelagos ella lagt rávøru á goymslu hjá P/f Bergfrost. Verða tey frystifarmaskip, sum innskipa liðugvørur frá P/f Bergfrost og tey frystifarmaskip, sum innskipa liðugvørur beinleiðis frá teimum russisku fiskiskipunum tald við, so liggur talið millum 90 og 99%. Hesi frystifarmaskip taka leysafarm og hava tí ikki møguleika at fara í aðra havn.
132. Hjá hesum skipum munar lítið, at aðrar havnir hava atløgupláss, tá skipini hava tørv á vørum og tænastrum í Fuglafirði.
133. Í Føroyum er bert ein tungoljuterminálur. At fara í aðra havn fyri síðani at fáa tungoljuna flutta við tangabilum, kann møguliga gerast í eini neyðstöðu, men ikki á einum handilsligum grundarlagi.
134. Tey skip, sum P/f Faroe Agency umboðar, ið hava verið í Fuglafirði í tíðarskeiðinum frá 2014 til 2018 við rávøru, hava uppskipað hana sum leysafarm. Somuleiðis hava tey skip, ið P/f Faroe Agency umboðar, sum hava verið í Fuglafirði í tíðarskeiðinum 2014 til 2018 eftir liðugvørum, innskipað hesar sum leysafarm.
135. Til ber í eini neyðstöðu at umskipa leysafarm í bingjur, flyta hann umvegis veganeti, fyri síðani umskipa hann úr bingjum til leysafarm aftur. Hetta er av fleiri orsøkum ikki ein varandi loysn.
136. Sostatt hava tey skip, sum hava verið í Fuglafirði í tíðarskeiðinum frá 2014 til 2018, og sum P/f Faroe Agency umboðar, ikki havt møguleika at fara til aðrar havnir í Føroyum.
137. Kanningin av eftirspurningsvarasetingini vísir sostatt, at viðkomandi vørumarknaður er landafrøðiliga avmarkaður til Fuglafjørð. Ein kanning av útboðsvarasetingini víðkar ikki landafrøðiliga avmarkingina.
138. Útboðsvaraseting kann fara fram um aðrir veitarar, sum andsvar uppá eina lítla varandi príshækkan innan stutta freist, kunnu umstilla sítt virksema til at veita til viðkomandi marknað. Kappingareftirlitið metir ikki, at tað eru aðrir veitarar, t.d. verandi havnir í Føroyum, sum kunnu umstilla sítt virksema á henda hátt. Tað er í hesum føri ikki nóg mikið at veita eitt atløgupláss, tí tað er vinnuvirksema á havnarlagnum í Fuglafirði, sum er orsøkin til, at skipini koma inn higar.
139. Landafrøðiliga skilmarkingin av næsta marknaði, ið er loðsflutningur, har loðsstøðin hevur veitingarskyldu, sambært §4, stk. 1 í loðslógini, eru allar Føroyar, undantikið Suðuroy¹³. Loðsflutningstænastrur, sum kunnu varasetast, eru tær, sum verða útintar í Fuglafirði. Hetta kemur av somu orsøkum sum tær, sum eru nevndar omanfyri viðvíkjandi fyrsta marknaði. Tey skip, sum í tíðarskeiðinum frá 2014 til 2018 hava brúkt Fuglafjarðar havn, og sum P/f Faroe Agency umboðar, hava ikki møguleika at velja aðrar havnir. Veitarar í øllum Føroyum, undantikið úr Suðuroy, kunnu veita loðsflutning í Fuglafirði.

¹³ Í sambandi við hoyring, hevur Fuglafjarðar kommuna set spurnartekin við, hví veitarar frá Suðuroyggini ikki eru partar av viðkomandi marknað. Hetta er grundað á eina meting hjá Kappingareftirlitinum. Tó skal viðmerkjast, at niðurstøðan er, at ongin veitari er marknaðarráðandi. Tí hevur tað ongan týðning fyri niðurstøðuna, um veitarar úr Suðuroy verða tiknir við ella ikki.

140. Kappingareftirlitið metir eisini, at aðrir veitarar sum andsvar uppá eina lítla varandi príshækkan, innan eina stutta freist, kunnu umstilla sítt virkseml til at veita á viðkomandi marknaði. Slíkir veitarar kunnu t.d. vera havnir, sum velja at keypa ein loðsbát. Talan kann eisini vera um veitarar, sum dríva annað virkseml, t.d. bjargingarfeløg ella veitarar av bátum til ferðafólkaflutning. Talan er tískil um ein marknað, har íløgukravið ikki er høgt.
141. Landafrøðiliga skilmarkingin av triðja viðkomandi marknaði, ið er sleipitænastur, har staðbundna loðsstøðin hevur veitingarskyldu, sambært §4, stk. 1 í loðslógini, eru allar Føroyar undantikið Suðuroy. Sleipibátatænastur, sum kunnu varasetast, eru tær, sum verða útintar í Fuglafirði. Hetta kemur av somu orsökum sum tær, ið eru nevndar omanfyri viðvíkjandi fyrsta marknaði. Tey skip, sum í tíðarskeiðinum frá 2014 til 2018 hava brúkt Fuglafjarðar havn, og sum P/f Faroe Agency umboðar, hava ikki havt møguleika at velja aðra havn. Veitarar í øllum Føroyum, undantikið úr Suðuroynni, kunnu veita sleipitænastur í Fuglafirði.
142. Kappingareftirlitið metir eisini, at aðrir veitarar sum andsvar uppá eina lítla varandi príshækkan, innan eina stutta freist, kunnu umstilla sítt virkseml til at veita tænastr á viðkomandi marknaði. Slíkir veitarar kunnu t.d. vera havnir, sum velja at keypa ein sleipibát. Talan kann eisini vera um veitarar, sum dríva annað virkseml, t.d. onnur bjargingarfeløg ella veitarar av bátum til ferðafólkaflutning. Talan er um ein marknað, har íløgukravið ikki er serliga høgt.

3.1.3. Ávegis niðurstøða um viðkomandi marknaðir

143. Kappingareftirlitið hevur staðfest triggir viðkomandi marknaðir. Hesir eru:
- Marknaðurin fyri atløgupláss í Fuglafirði, har loðsstøðin hevur veitingarskyldu, sambært §4, stk. 1 í loðslógini.
 - Marknaðurin fyri loðsbátatænastr í Fuglafirði, har loðsstøðin hevur veitingarskyldu, sambært §4, stk. 1 í loðslógini.
 - Marknaðurin fyri sleipitænastr í Fuglafirði, har loðsstøðin hevur veitingarskyldu, sambært §4, stk. 1 í loðslógini.

3.2. §11 í kappingarlógini

144. Sambært § 11 í kappingarlógini, er ikki loyvt einum ella fleiri fyrítøkum at misnýta eina ráðandi marknaðarstøðu.
145. Talan er um eina ráðandi marknaðarstøðu, tá ein fyrítøka hevur eina so ráðandi búskaparliga støðu, at fyrítøkan hevur møguleika at forða fyri munagóðari kapping á viðkomandi marknaði, tí nevnda støða gevur fyrítøkuni møguleika fyri óheftum atburði mótvegis kappingarneytum, viðskiftafólki og í síðstu atløgu brúkaranum.
146. Sum meginregla skal misnýtslan vera farin fram á tí marknaði, har fyrítøkan hevur eina ráðandi støðu, fyri at talan skal verða um brot á §11 í kappingarlógini. Ein fyrítøka, sum fremur útihýsandi ella útnyttandi atburð á einum marknaði har hon ikki hevur marknaðarráðandi støðu, hevur ikki brotið §11 í kappingarlógini.
147. Hetta er tó ikki galdandi um tað er okkurt samband í millum marknaðirnar, t.d. um talan er um ein ovara og ein niðara marknað, ella marknaðir, sum á annan hátt eru knýttir. Grundleggjandi skal ráðandi fyrítøkan kunna brúka tað vald hon hevur á einum marknaði, til at ávirka kappingina á einum øðrum marknaði.

3.2.1. Ráðandi støða

148. Í sambandi við skilmarkingina í pkt. 3.1.3. var niðurstøðan, at talan er um triggjar viðkomandi marknaðir. Hesir eru marknaðurin fyri atløguplássum, vørumarknaðurin fyri loðsflutningi og vørumarknaðurin fyri sleipitænastur.

Marknaðurin fyri atløgupláss

149. Á marknaðinum fyri atløgupláss, har loðsstøðin hevur veitingarskyldu, sambært §4, stk. 1 í loðslógini, varð viðkomandi vørumarknaður landafrøðiliga skilmarkaður til Fuglafjørð.
150. Á hesum marknað er bert ein veitari av atløguplássum, ið er Fuglafjarðar havn. Sostatt er talan um ein veitara, sum hevur ein marknaðarpart á 100%. Fuglafjarðar havn hevur sostatt monopolstöðu á marknaðinum fyri atløgupláss í Fuglafirði.
151. Forðingin inn á marknaðin er fullkomin tí, tann kommuna, sum ynskir at byggja eina havn, sum kann kappast um skipini, sum P/f Faroe Agency umboðar, ikki hevur møguleika at bjóða tær tænar, sum eru orsök til, at skipini hjá P/f Faroe Agency fara inn á Fuglafjørð.
152. Monopolstöðan styrkist eisini av, at Fuglafjarðar kommuna, sambært loðslógini, er loðsstøðin í kommununi, og tað er loðsstøðin, sum fyriskipar loðsingina sambært lóg.
153. Hóast tað er P/f Faroe Agency, sum skal gjalda rokningina fyri millum annað atløgupláss og atknýttar tænar, hevur P/f Faroe Agency ikki keyparamakt. Hetta framgongur týðiliga av gongdini í málinum. P/f Faroe Agency hevur áhaldandi biðið um, at egnir bátar verða brúktir, men boðini frá Fuglafjarðar havn verið greið. Havnarmeisterin avgerð, hvør bátur skal brúkast. Sjálvt eftir, at P/f Faroe Agency eitt skifti noktaði at gjalda til staðbundna felagið, helt havnin fast um at tilkalla staðbundna felagið. Hetta er ein greið ábending um, at P/f Faroe Agency ikki hevur keyparamakt.
154. Kappingareftirlitið metir tí, at Fuglafjarðar havn hevur eina marknaðar ráðandi støðu á marknaðinum fyri atløguplássi í Fuglafirði.

Marknaðurin fyri loðsflutning

155. Á marknaðinum fyri loðsflutning, har loðsstøðin hevur veitingarskyldu, sambært §4. stk. 1 í loðslógini, varð viðkomandi vørumarknaður landafrøðiliga skilmarkaður til Fuglafjørð. Teir veitarar, sum kunnu veita á hesum marknaði, eru úr øllum Føroyum, tó undantikið úr Suðuroynni.
156. Á marknaðinum fyri loðsflutning í Fuglafirði er tann serliga støða, at staðbundna felagið útinnir bróðurpartin av øllum loðsflutningi. Marknaðarparturin hjá felagnum liggur millum 70-90%.¹⁴ Orsøkin til hetta er, at staðbundna loðsstøðin, Fuglafjarðar kommuna, fyriskipar loðsingina, og í hesum sambandi letur hon flestu uppgávur til staðbundna felagið. Hetta merkir tó ikki, at staðbundna felagið hevur eina marknaðarráðandi støðu, tí um tann kappingaravlagning verður tikin burtur, sum Fuglafjarðar kommuna fremur, vil marknaðarparturin hjá staðbundna felagnum minka við minst 40-60%¹⁵ á viðkomandi marknaði.
157. Kappingareftirlitið metir tí, at talan er um ein marknað við 7 veitarum, har ongin av teirra hevur eina marknaðarráðandi støðu í Fuglafirði.

¹⁴ Skjal 18/00246-22: Hagtøl frá Fuglafjarðar Havn

¹⁵ Skjal 18/00246-22: Hagtøl frá Fuglafjarðar Havn

158. Leggjast skal afturat, at sambært tí taltílfari, sum Kappingareftirlitið hevur fingið frá Fuglafjarðar havn, so er tað nær um bara staðbundna felagið, og í minni mun P/f Faroe Agency, sum hava loðsflutning í Fuglafirði. Hinir veitararnir hava stórt sæð ongan loðsflutning í Fuglafirði.

Marknaðurin fyri sleipitænastum

159. Á marknaðinum fyri sleipitænastum, har loðsstøðin hevur veitingarskyldu, sambært §4. stk. 1 í loðslógini, varð viðkomandi vørumarknaður landafrøðiliga skilmarkaður til Fuglafjarðar havn. Veitarar sum kunnu veita á hesum marknaði eru úr øllum Føroyum, tó undantikið úr Suðuroynni.
160. Á hesum marknaði eru áleið 5 veitarar, har ongin teirra hevur eina marknaðarráðandi støðu. Orsøkin til hetta er, at ongin veitari hevur ávirkan á, hvussu nógvar uppgávur teir fáa. Tað er staðbundna loðsstøðin, sum fyriskipar loðsingina, og tí er tað hon, sum tekur samband við veitararnar.
161. Kappingareftirlitið metir tí, at ongin av teimum 5 veitarunum á marknaðinum hava eina marknaðarráðandi støðu¹⁶.
162. Leggjast skal afturat, at sambært tí taltílfari, sum Kappingareftirlitið hevur fingið frá Fuglafjarðar havn, so er tað nær um bara staðbundna felagið, og í minni mun P/f Faroe Agency, sum hava sleipiuppgávur í Fuglafirði. Hinir veitararnir hava stórt sæð ongar sleipiuppgávur í Fuglafirði.

3.2.2. Misnýtsla av ráðandi marknaðarstøðu

Marknaðurin fyri atløgupláss

163. Kappingareftirlitið metir, at Fuglafjarðar kommuna síðani apríl 2014 hevur misnýtt sína ráðandi støðu á marknaðinum fyri atløguplássi í Fuglafirði. Misnýtslan, ið er at sýta P/f Faroe Agency at veita ávísar tænar, er ikki farin fram á marknaðinum fyri atløgupláss í Fuglafirði, men á tveimum atknýttum marknaðum. Hesir eru marknaðirnir fyri loðsflutning og fyri sleipitænastur í Fuglafirði.
164. Fuglafjarðar kommuna hevur síðan 2016 misnýtt sína ráðandi støðu á marknaðinum fyri atløgupláss í Fuglafirði. Misnýtslan, ið er at seta órimiliga umsitingarlíga forðing í vegin fyri P/f Faroe Agency er ikki farin fram á marknaðinum fyri atløgupláss í Fuglafirði, men á marknaðinum fyri sleipitænastur í Fuglafirði.

Marknaðurin fyri loðsflutning

165. Fuglafjarðar kommuna hevur við síni ráðandi støðu á marknaðinum fyri atløguplássi í Fuglafirði, har loðsstøðin hevur veitingarskyldu, sambært §4, stk. 1 í loðslógini, latið einum staðbundnum felagi at útinna loðsflutning fyri P/f Faroe Agency, hóast P/f Faroe Agency hevur keypt bátar til endamálið og áhaldandi hevur heitt á Fuglafjarðar havn um ikki at umbiðja hesar tænar frá staðbundna felagnum. P/f Faroe Agency hevur eisini heitt á staðbundna felagið um ikki at útinna hesar uppgávur fyri seg.
166. Á talvuni niðanfyrir sæst, hvussu nóg skip, sum P/f Faroe Agency umboðar, hava havt brúk fyri loðsing, og hvussu ofta P/f Faroe Agency hevur fingið loyvi at flyta loðsin.

¹⁶ Sí notu 11.

Loðsbátatænasta	2014	2015	2016	2017	2018
Skip hjá P/f Faroe Agency	23	81	50	102	42
Staðbundna felagið	19	78	49	63	16
P/f Faroe Agency	4	3	1	39	26

Kelda: Fuglafjarðar havn

167. Sum tað framgongur av talvuni, so er tað bert í hendingaførum fram til 2017, at P/f Faroe Agency slapp at flyta loðsin. Síðani Kappingareftirlitið tók málið upp til viðger, og P/f Faroe Agency hevur lagt málið fyri dómstólarnar, er støðan batnað nakað, men felagið verður framvegis forða at avgera, hvør loðsbátur verður settur á uppgávuna. Hetta hóast, at tað er P/f Faroe Agency, sum skal gjalda rokningina fyri flutningin.
168. Tað stendur øllum feløgum frítt - eisini staðbundna felagnum - at royna at fáa í lag avtalur við reiðarí, sum hava brúk fyri loðsflutningi. Tá er talan um fría kapping. At Fuglafjarðar havn velur at ganga ímóti ynskjunum hjá P/f Faroe Agency merkir, at teir eisini ganga ímóti ynskjunum hjá teimum reiðaríum, sum felagið umboðar.
169. Tann fyrimunur, sum staðbundna felagið fær av hesum, er ein kappingaravlagning.
170. Kundarnir, sum í síðsta enda eru tey reiðarí, sum P/f Faroe Agency umboðar, missa rættin til at velja tann tænastuveitara, sum tey ynskja, og møguleikan at tingast um innihaldi av tænastuni og prís.
171. Kappingareftirlitið metir tí, at talan er um eina roynd hjá Fuglafjarðar kommunu at tilluta einum staðbundnum felagið eitt monopol.
172. Ofta hava skip, sum koma til Føroyar, ongin ítøkilig ynskir um, hvør skal veita teimum t.d. loðsflutning. Tá er vanligt, at loðsstøðin tekur sær av hesum, og ofta fær staðbundna felagið uppgávuna. Bæði í Klaksvík og Tórshavn eru staðbundin feløg, sum kunnu veita loðsbátatænastur. Hóast hetta, so er tað bert í Fuglafirði, at P/f Faroe Agency verður beinleiðis forða í at brúka egnar bátar til flutning av loðsi.
173. Tann forðing, sum Fuglafjarðar kommuna fremur, kann sostatt ikki grundast á, at loðsstøðin er áløgd eina veitingarskyldu í samband við loðsing ella onnur viðurskifti í hesum sambandi.

Marknaðurin fyri sleipitænastum

174. Fuglafjarðar kommuna hevur við síni ráðandi støðu á marknaðinum fyri atløguplássi í Fuglafirði, har loðsstøðin hevur veitingarskyldu, sambært §4, stk. 1 í loðslógini, latið einum staðbundnum felag at útinna sleipitænastur fyri P/f Faroe Agency, hóast P/f Faroe Agency hevur keypt bátar til hetta endamál, og áhaldandi hevur heitt á Fuglafjarðar havn um ikki at umbiðja hesa tænastur frá staðbundna felagnum. P/f Faroe Agency hevur eisini heitt á staðbundna felagið um ikki at útinna hesar uppgávur.
175. Á talvuni niðanfyrir sæst hvussu nógv skip hjá P/f Faroe Agency hava havt brúk fyri sleipitænastum, og hvussu ofta P/f Faroe Agency hevur fingið loyvi til at sleipa skipini.

Sleipitænasta	2014	2015	2016	2017	2018
Skip hjá P/f Faroe Agency	12	43	26	58	23
Staðbundna felagið	0	17	19	10	0
P/f Faroe Agency	12	26	7	48	23

Kelda: Fuglafjarðar havn

176. Sum tað framgongur av talvuni, so hevur staðbundna felagið útint sleipiuppgávur, sum hava verið í sambandi við, at skip hjá P/f Faroe Agency eru komin og farin úr Fuglafirði. Í 2014 varð hetta ikki gjørt, tí hetta var áðrenn báturin hjá staðbunda felagnum hevði fingið størri motor. Í 2015 varð avtala gjørd millum staðbundna felagið og annað felag um leigu av báti, tí báturin hjá staðbundna felagnum skuldi skifta motor. Tað framgongur av tølunum, at staðbundna felagið fekk nær um helmingin av uppgávuunum í 2015, og bróðurpartin í 2016. Í 2017 vórðu munandi færri uppgávur tillutaðar og fram til apríl í 2018, varð staðbundna felagið ikki brúkt. P/f Faroe Agency hevur síðani boða Kappingareftirlitinum frá at forðingarnar halda áfram¹⁷.
177. Atburðurin hjá Fuglafjarðar kommunu hevur við sær, at P/f Faroe Agency verður bundið til at brúka annan veitara at útinna tænastu, sum felagið sjálvst hevur bundið seg til at útinna. Somuleiðis verður felagið avskorið frá at kunnu tingast um innihald og prís á tænstuni. Felagið missir eisini tann kostnaðar fyrimum, sum tað hevur við sær, at ein og sami bátur fremur loðsflutning og sleip.
178. Tað stendur øllum feløgum frítt at royna at fáa ílag avtalur við skip, sum hava brúk fyri sleipitænastum. Hetta er frí kapping. Tað, at Fuglafjarðar kommuna velur at tilluta staðbunda felagnum loðsflutning fyri skip, sum P/f Faroe Agency umboðar, er harafturímóti ein forðing fyri frælsari kapping millum veitarar.
179. Ofta hava skip, sum koma til Føroyar ongin ítøkilig ynskir um, hvør skal veita t.d. sleipitænastu. Tá er vanligt, at loðsstøðin tekur sær av hesum, og ofta fær staðbundna felagið uppgávuna. Bæði í Klaksvík og Tórshavn eru staðbundin feløg, sum kunnu veita sleipitænastu. Hóast hetta, so er tað bert í Fuglafirði, at P/f Faroe Agency verður forðað í at brúka egnar bátar til sleip.
180. Tann forðing, sum Fuglafjarðar havn fremur, kann sostatt ikki grundast á, at loðsstøðin er áløgd eina veitingarskyldu í sambandi við loðsing, ella onnur viðurskifti í hesum sambandi.

Umsitingarlig forðing

181. Fuglafjarðar havn hevur tann 18. apríl 2016 innført eina mannagongd, har P/f Faroe Agency í hvørjum einstøkum føri skal framleggja eina vátan frá reiðarínum, um teirra bátar skulu brúkast til sleip í Fuglafirði.
182. Talan er um eina umsitingarliga forðing, sum Fuglafjarðar havn setur, uttan at tað er nøkur verulig orsök til hetta. Grundgevingin hjá Fuglafjarðar havn var, at teir ikki vildu áleggja reiðaríum eyka kostnað við, at bátur mátti koma aðrastaðni frá í landinum. Í fyrsta lagi er ongin orsök at halda, at hetta fór at kosta reiðarínum meira. Avtalur millum reiðarí og umboðsmenn fara fram eftir vanligum handilsligum treytum, og talan er um partar, sum virka innan øki teir kenna. Tað er tí eingin orsök at halda, at reiðaríni, sum P/f Faroe Agency umboðar, ikki megna at røkja egin áhugamál hesum viðvíkjandi. Í øðrum lagi eru slík atlit ikki nevnd í loðslógini.
183. Endamálið við at innføra slíka mannagongd kann tí bara vera at seta forðingar í vegin fyri samstarvinum millum P/f Faroe Agency og tey reiðarí, felagið umboðar.
184. Uppgávan hjá einum umboðsmanni er at røkja uppgávur fyri eitt felag, so felagið sleppur undan at brúka tíð og orku til hetta. Tá ið Fuglafjarðar havn setur sum krav fyri at nýta bátarnar hjá P/f Faroe Agency, at ein vátan skal fyriliggja frá reiðarínum, so kann samstarvið millum umboðsmann og reiðarí ikki fara líka høgliga fram. Hetta avmarkar fyrimumin við at hava ein umboðsmann.

¹⁷ Skjal 18/00246-37: teldupostur frá P/f Faroe Agency tann 5. juli 2018.

Reiðaríið fær ikki tað ætlaða burtur úr samstarvinum við P/f Faroe Agency, tí reiðaríið skal seta tíð og orku av til eina uppgávu, sum er latin P/f Faroe Agency at útinna.

185. Tað framgongur av talvunum omanfyri, at bátarnir hjá P/f Faroe Agency vórðu nær um ikki brúktir í 2016. Bert einaferð varð bátur hjá P/f Faroe Agency brúktur til loðsflutning, og bert sjei ferðir vórðu bátar hjá P/f Faroe Agency brúktir til sleipitænastur. Orsøkin var, at P/f Faroe Agency noktaði at koma við áðurnevndu váttaðum.
186. Tað er bert Fuglafjarðar havn, sum hefur innført slíka mannagongd. Tórshavnar havn, Klaksvíkar havn og Runavíkar havn hava ikki kravt av P/f Faroe Agency, at slík váttað skal fyriliggja.
187. Tann forðing, sum Fuglafjarðar kommuna fremur við áðurnevndu mannagongd, kann sostatt ikki grundast á, at loðsstøðin er áløgd eina veitingarskyldu ella onnur viðurskifti í hesum sambandi.

3.2.3. Ávegis niðurstøða um misnýtslu av ráðandi marknaðarstöðu

188. Kappingareftirlitið hefur staðfest, at Fuglafjarðar kommuna hefur misnýtt sína ráðandi støðu við at seta forðingar í vegin fyri P/f Faroe Agency.
189. Fuglafjarðar kommuna hefur forða P/F Faroe Agency at útinna loðsflutning og sleipitænastur í Fuglafirði fyri reiðari sum felagið umboðar, við at tilluta staðbundnum felagið hesar tænastrur at útinna.
190. Fuglafjarðar kommuna hefur somuleiðis sett umsitingarligar forðingar í vegin fyri, at bátarnir hjá P/f Faroe Agency vórðu brúktir til sleip, tá skip, sum felagið umboðar, komu til ella fóru frá bryggju í Fuglafirði.

3.3. Samlað niðurstøða

191. Kappingareftirlitið metir, at Fuglafjarðar kommuna hefur eina ráðandi marknaðarstöðu á viðkomandi marknaðinum fyri atløgupláss í Fuglafirði.
192. Fuglafjarðar kommuna hefur síðani apríl 2014 brúkt hesa støðu at forða P/f Faroe Agency at útinna tænastrur á viðkomandi marknað fyri loðsflutning í Fuglafirði, sum lýst í parti 3.2.2.
193. **Kappingareftirlitið metir, at Fuglafjarðar kommuna við hesum hefur fram brot á §11, stk. 1 í kappingarlógini.**
194. Fuglafjarðar kommuna hefur síðani apríl 2014 brúkt sína ráðandi støðu á viðkomandi marknaði fyri atløgupláss í Fuglafirði.
195. Fuglafjarðar kommuna hefur síðan 2014 brúkt hesa støðu til at forða P/f Faroe Agency at útinna tænastrur á viðkomandi marknað fyri sleipitænastur í Fuglafirði, sum lýsti í parti 3.2.2.
196. **Kappingareftirlitið metir, at Fuglafjarðar kommuna við hesum hefur fram brot á §11, stk. 1 í kappingarlógini.**
197. Fuglafjarðar kommuna hefur síðani apríl 2016 brúkt sína ráðandi støðu á viðkomandi marknaði fyri atløgupláss í Fuglafirði.
198. Fuglafjarðar kommuna hefur síðani 2016 brúkt hesa støðu til at seta umsitingarliga forðing fyri, at P/f Faroe Agency kundi útinna tænastrur á viðkomandi marknað fyri sleipitænastur í Fuglafirði, sum lýst í parti 3.2.2.
199. **Kappingareftirlitið metir, at Fuglafjarðar kommuna við hesum hefur fram brot á §11, stk. 1 í kappingarlógini.**

4. Boð

200. Mælt verður Kappingarráðnum at geva fylgjandi boð, sbrt. §11, stk. 4 í kappingarlógini:
201. Tað verður hervið boðað frá, at Fuglafjarðar kommuna hevur framt brot á §11, stk. 1 í kappingarlógini við at tilluta staðbundnum felagi tænastr at útinna, sum P/f Faroe Agency áhaldandi hevur boðað frá, at felagið sjálvt vil útinna, og við at seta óneyðuga umsitingarliga forðing í vegin fyri samstarvinum millum P/f Faroe Agency og tey reidari, felagið umboðar.
202. Tað verður tí álagt Fuglafjarðar kommunu, sambært §11, stk. 4 í kappingarlógini, at steðga við at forða P/f Faroe Agency at útinna loðsflutning ella sleipitænastr í Fuglafirði.
203. Tað verður somuleiðis álagt Fuglfjarðar kommunu, sambært §11, stk. 4 í kappingarlógini, at avtaka tí umsitingarligu forðing, sum varð sett í verk í 2016.

5. Kæruvegleiðing

204. Henda avgerð kann innan 4 vikur eftir móttøku av hesum skrivi kærast til Vinnukærunevndina, Undir Hornabakka, postsmoga 45, FO-110 Tórshavn, sbrt. §28, stk. 2 í kappingarlógini.
205. Viðvíkjandi kærum verður annars víst til kapitlul 8 í kappingarlógini.

Vegna
Kappingarráðið

Heri Joensen
Formaður

Terje Sigurdsson
Deildarstjóri